

TÜRKİYE-BREZİLYA İKİLİ TİCARİ İLİŞKİLERİ HAKKINDA BİLGİ NOTU**Türkiye-Brezilya İkili Ticareti**

Yıl	İhracat \$ / Milyon	İhracat Değişim %	İthalat \$ / Milyon	İthalat Değişim %	Hacim \$ / Milyon	Denge \$ / Milyon
2011	883	58,3	2.074	53,9	2.958	-1.191
2012	1.003	13,5	1.770	-14,7	2.773	-767
2013	936	-6,6	1.409	-20,4	2.345	-473
2014	794	-15,2	1.729	22,7	2.523	-935
2015	458	-42,3	1.792	3,7	2.251	-1.334
2016	334	-27,2	1.788	-0,2	2.122	-1.454
2017	385	15,4	2.545	42,3	2.930	-2.160
2018	489	27,34	3.257	28,03	3.747	-2.767
2019	495	1,1	2.655	-18,5	3.150	-2.160

1. Türk ürünlerinin mukayeseli üstünlüğe sahip olabileceği sektörler:

Türkiye'nin dünyada ihracat üstünlüğüne sahip olduğu ürünleri, Brezilya'nın dünyadan en çok ithal ettiği ürünlerle karşılaştırmak için 2017 yılı ticaret verileri kullanılarak RCA (Revealed Comparative Advantage)¹ analizi yapılmış; ayrıca Türkiye ve Brezilya'nın Ticaret Yoğunluk Endeksi (Trade Intensity Index)² incelenmiştir.

Türkiye'nin ihracat üstünlüğü olan ve Brezilya'nın da dünyadan en çok ithal ettiği ürünleri oluşturan pek çok ürün grubunda ülkemizin Brezilya'ya ihracatının potansiyelinin altında kaldığı görülmektedir. Söz konusu ürün gruplarında Türkiye'nin ihracatının dünya ihracat performansının üzerinde olduğu göz önünde bulundurulduğunda, ülkemiz ürünlerinin Brezilya'da doğru tanıtılabilmesi ile Brezilya pazarında üstünlüğe sahip olabileceğimiz değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede, Türkiye'nin ihracat üstünlüğü olan ve Brezilya'nın dünyadan ithalatı da dünya ortalamasının üzerinde olan³ sektörler aşağıda sayılmaktadır⁴:

- Buğday unu (11. Fasil),

Tropik iklimi nedeniyle Brezilya, buğday unu ithalatına bağımlıdır. Arjantin, Paraguay ve Uruguay tarihsel olarak ülkenin en büyük ortakları arasındadır. Bununla birlikte, 2013 yılında Arjantin'de buğday krizi zirveye ulaştığında, Brezilya şirketleri, Türkiye'den yaklaşık 8.000 ton buğday unu ithal ederek, alternatif

¹ RCA = (Türkiye'nin o üründeki ihracatı/Türkiye'nin toplam ihracatı) / (O üründeki dünya ihracatı/Toplam dünya ihracatı)

² TYE (TII) = (Türkiye'nin Brezilya'ya o üründeki ihracatı/Türkiye'nin toplam ihracatı) / (Brezilya'nın o üründen dünyadan ithalatı/Toplam dünya ihracatı)

³ (Brezilya'nın o üründeki ithalatı/Brezilya'nın Toplam ithalatı)/(Dünyanın o üründeki ithalatı/ Toplam dünya ithalatı) formülü ile hesaplanmıştır.

⁴ Söz konusu ürün gruplarında RCA analizi sonucu 1'den büyük, Ticaret Yoğunluk Endeksi 1'den küçüktür.

tedarikçilerle ilgilenmeye başlamışlardır. Bu sayı ertesini yıl 96 tona düşmüş, 2016 yılında ise 241 tona yükselmiştir. Öte yandan 2017 yılında ülkemizden hiç ithalat gerçekleştirilmemiş, Belçika ve İtalya gibi ülkelerden tedarik sağlamıştır. 2017 yılında Brezilya, 408 milyon ton buğday unu ithal ederken, bu miktarın % 89,9'si yine Arjantin'den temin edilmiştir. Bu çerçevede, 2013 yılında Brezilya'nın Arjantin'den ithal edemediği buğday ununa alternatif olarak ülkemizden ithalat yapmayı seçmesi, ülkemiz ürünlerinin kalitesinin bilindiğine işaret etmektedir. Bu fırsatın değerlendirilmesi ve Brezilya'nın Türkiye'nin yeniden bir buğday unu ihracatçısı olarak görmesi sağlanabilir, diğer ülkelere kıyasla avantaj elde edilebilir.

- Zeytinyağı (15. Fasil)

Brezilya'nın en büyük 8. zeytinyağı tedarikçisi olan Türkiye'nin Brezilya'ya zeytinyağı ihracatı 2014 yılında 178 tona ulaşmış, ancak 2015, 2016 ve 2017 yıllarında sırasıyla 105 ton, 30 ton ve 69 ton olarak gerçekleşmiştir. Brezilya'nın halihazırdaki en büyük tedarikçileri İspanya (%41) ve Portekiz'dir (%36). Türk şirketleri, Brezilya halkı tarafından birinci sınıf (Premium) zeytinyağı olarak algılanan zeytinyağı adı altında ihracat yaparak paylarını artırabilir.

Halihazırda, Brezilya'da Madra markası ile satılan Ana Gıda (Bunge firması tarafından satın alındı) firmasının ürettiği zeytinyağı, Brezilya genelindeki 1000 Extra and Pao de Açucar marketinde satılmaktadır. Yine Ana Gıda/ Bunge tarafından üretilen Komili zeytinyağları, doğrudan Komili markasıyla Carrefour'un yanı sıra Rio de Janeiro, Minas Gerais, Espirito Santo, Rio Grande do Sul, Santa Catarina ve Paraná'daki 20 farklı süpermarkette daha satışa sürülmüştür.

Son olarak Sayınlar firmasının Turna markasıyla piyasaya sürülen zeytinyağları São Paulo'da bulunan bir süpermarket zincirinde sayılmaya başlanmıştır (<http://redemaisvarejo.com.br/rede.php>).

Söz konusu Türk zeytinyağları, Brezilyalı Rota Brazil firması aracılığıyla satılmaktadır. Rota Brazil firması aynı zamanda Türk firmalarından Verde, Cosmopolitan, Bind Chocolate ve Tunas Jams firmaları ile ithalat yapmak üzere görüşmelerini sürdürmekte olup, söz konusu firmalar ile Latin Amerika'nın en büyük süpermarket fuarı olan APAS Show 2018'te bağlantı kurduklarını ifade etmişlerdir.

- Gıda ürünleri, sebze-meyve (20. Fasil),

Türkiye, Brezilya şirketleri tarafından kuru meyve tedarikçisi olarak tanınmaktadır. 2017 yılında Türkiye, Brezilya ithalatında %45,6 pay ile ilk sırada bulunan MERCOSUR üyesi Arjantin'in ardından, %30,7'lük pay ile ikinci sıra yer almış, ülkemizi %14,3 ile MERCOSUR'a bağlı Şili izlemiştir. Kuru meyvelerin ithalatı Brezilya Tarım Bakanlığı'na tabi olup, kuru meyveler Türkiye'den ithalatı onaylanan ürünler listesinde yer almaktadır. Türkiye'nin kuru meyve ithalatında en iyi bilinen ülkelerden biri olmasının avantajı kullanılabilir ve bu ürün grubunda Brezilya'ya ihracatımız artırılabilir.

Brezilyalıların zevk ve tercihlerin yola çıkarak, Türk yemeklerinin servis edildiği fast food zincirlerinin kurulmasının avantaj teşkil edebileceği düşünülmektedir. Türkiye'ye kıyasla, fast food fiyatları bir hayli yüksek olduğu göz önünde bulundurulduğunda yüksek gelire sahip kişilerin yaşadığı São Paulo ve Rio de Janeiro gibi şehirlerde Türk fast food zincirlerinin faaliyete geçmesi mümkündür. Suriyeli, Lübnanlı, Filistinli nüfusun da Türk olarak algılanmasının bir sonucu olarak pek çok Arap ülkesinin yemekleri de Türk yemeği gibi algılanmakta, bu nedenle iyi bilinmekte ve sevilmeekte; bu durum, Türk fast food zincirleri için avantaj teşkil etmektedir.

- Mineral maddeler, çimento (25. Fası),

Türkiye, İspanya'dan sonra Brezilya'nın ikinci en büyük çimento tedarikçisidir. 2011 yılında Türkiye 48 milyon ABD dolarlık çimento ihracatı (25. Fası) ile Brezilya'da lider konumdayken, 2017 yılındaki ihracatı 17,9 milyon ABD Dolarına kadar gerilemiştir. Öte yandan Brezilya'da 2017 yılında yakalanan %1'lik büyümenin 2018 yılından sonra da devam etmesi beklendiği için, Türk çimento ihracatçıları, ihracatlarını artırma fırsatına sahip olacaktır.

- Anorganik kimyasallar (28. Fası)
- Plastik ve kauçuk (39. ve 40. Fasılar)
- Tekstil ve hazır giyim (54., 55., 56., 59. ve 60. Fasılar)

Brezilya tekstil sektörü, 2016 yılında 39,3 milyar ABD Doları, 2017 yılında ise 45 milyar ABD doları gelir elde etmiştir. Brezilya'nın tekstil ticaret dengesi ise 2017 yılında 4 milyar ABD Doları aleyhindedir.

Türkiye 2017 yılında Brezilya'ya 14,5 milyon ABD Doları tekstil ihraç ederek, Çin (409 milyon ABD Doları), Bangladeş (66 milyon ABD Doları), Peru (41 milyon ABD Doları), Vietnam (26 milyon ABD Doları), Paraguay (19,6 milyon ABD Doları), Kamboçya (15,1 milyon ABD Doları) ve Sri Lanka'dan (14,6 milyon ABD Doları) sonra Brezilya'nın 8. büyük tekstil ortağı olmuştur. MERCOSUR ülkeleri hariç ithalat vergileri, Portekiz ve İspanya da dahil olmak üzere her ihracatçı ülke için aynıdır.

Brezilya'da büyümek veya mağaza kurmak isteyen lüks markalar için büyük fırsatlar mevcuttur. Ülkemiz firmaları tekstil ve konfeksiyon ürünlerinde fiyat ve kalite açısından hem Brezilyalı firmalara, hem de tedarikçi ülkelere göre avantajlı bir konumdadır. Türkiye için bir başka fırsat da tekstil teknolojisi transferindedir. Brezilya ithalata daha az bağımlı hale gelmeye çalışırken, gelişmiş bir tekstil endüstrisine sahip olan Türkiye, teknolojisini yerel sektöre satabilir.

- Bakır ve bakırdan eşya (74. Fası)

RCA Endeksi 1'in Altında Olmakla Birlikte Potansiyel Barındırdığı Düşünölen Ürünler:

- Gübre (31. Fası, özellikle 3105)

Brezilya büyük ölçüde gübre ithalatına bağımlıdır. 2017 yılında Brezilya dünyadan 7,3 milyar ABD Doları değerinde 26,3 milyon ton gübre ithal etmiştir. 2016 yılındaki 24,4 milyon ton ithalata kıyasla %7,5 oranında bir artışı ifaden bu ithalat miktarı, Brezilya'nın yıllık gübre tüketiminin %76'sını oluşturmuştur. Ülkenin gübre üretimi 2016 yılında 9 milyon ton iken, 2017 yılında %9 oranında azalarak 8,2 milyon ton olmuştur.

Brezilya, 3104 GTİP'inde sınıflandırılan "Potaslı Mineral veya Kimyasal Gübreler"de ABD'den sonra dünyadan en fazla ithalat yapan ülke konumundadır (dünya ithalatındaki payı %16,7). 3105 GTİP'inde sınıflandırılan "Azot, Fosfor ve Potasyumun İkisini veya Üçünü İçeren Mineral veya Kimyasal Gübreler"de ise en fazla ithalat yapan ülkedir (dünya ithalatındaki payı %11,8).

Brezilya 2017 yılında dünyadan 7,3 milyar ABD Doları gübre ithalatı yapmış; Türkiye ise dünyaya 163 milyon ABD Doları ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye'nin gübre ihracatı RCA analizi ile incelendiğinde, analiz sonucu 1'in altında kalmakta (0,3); yani mukayeseli üstünlüğe sahip olduğumuz ürünler arasında

görünmemektedir. Öte yandan Türkiye'nin en fazla ithal ettiği gübre türü, Brezilya'nın dünya ithalatında birinci sırada olduğu 3105 GTİP'i altındaki türdür. 2017 yılında 3105 GTİP'inde Türkiye'nin dünyaya ihracatı 92,1 milyon ABD Doları iken, Brezilya'ya ihracatı yalnızca 138 bin ABD Doları olmuştur. Bu çerçevede Brezilya'ya ihracatımızın daha büyük bir potansiyeli olduğu düşünülmektedir.

Zira Türkiye'den Brezilya'ya gübre ihraç etmekle ilgilenen Türk firmalarının olduğu bilinmekte olup, 7-13 Nisan 2019 tarihlerinde Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) organizasyonunda, Ticaret Bakanlığımızın 2010-8 Sayılı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliği (UR-GE) kapsamında yaklaşık 20 kişilik bir firma heyeti ile São Paulo'ya bir ziyaret gerçekleştirmesi planlanmaktadır.

Gübrelerin Brezilya Tarım Bakanlığına kaydı oldukça basit bir işlemdir ve kayıt işlemi genellikle birkaç hafta içinde tamamlanabilmektedir.

- Tohum (12. Fasil, özellikle 120990)

Brezilya, dünyanın önemli bir soya tohumu yağlı tohumlar (GTİP 120990) ihracatçısı (2017 yılında 25 milyon ABD Doları) olmakla birlikte, sebze tohumları (GTİP 120991) ithalatçısıdır. 2017 yılında Brezilya'nın sebze tohumu ithalatı 70 bin ABD Doları seviyesinde olmuştur.

Brezilya'nın tohum ithalatı çok yüksek seviyede olmamakla birlikte (2017 yılında toplam tohum ithalatı 277 milyon ABD Doları), Türkiye'nin en fazla ithalatını gerçekleştirdiği Türkiye'nin en fazla ihraç ettiği sebze tohumları, tohum ithalatında ikinci sırada yer almaktadır.

7-13 Nisan 2019 tarihlerinde Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) organizasyonunda São Paulo'ya ziyaret gerçekleştirmeyi planlayan firmalar arasında tohum firmalarının da olduğu bilinmektedir.

- Otomotiv aksam ve parçaları (87. Fasil)

Dünyanın 6. büyük otomotiv üreticisi olan Brezilya'nın 9 farklı eyaletinde çok sayıda otomotiv üretim tesisi bulunmakta, bunların %40'ı São Paulo eyaletinde yer almaktadır. Tarihsel olarak otomotiv sanayisinin en gelişmiş olduğu eyalet olan São Paulo son 10 yılda bu sektörden 17 milyar ABD Doları tutarında yatırım çekmiştir. São Paulo ülke otomotiv üretiminin %48'ini tek başına gerçekleştirmekte olup aynı zamanda esnek yakıt teknolojisinde lider konumdadır.

Ülkemizce 2017 yılında Brezilya'ya gerçekleştirilen ihracatın %15'ini motorlu kara taşıtlarının aksam ve parçaları (87. Fasil) oluşturmuştur. Öte yandan, Brezilya 2016 yılında yaklaşık 4,9 milyar dolar otomobil aksam ve parçası ithalatı gerçekleştirmiş, Türkiye 40 milyon dolarlık ihracatla Brezilya'nın ithalatından %0,82 oranında pay almıştır.

Türkiye'nin kara taşıtlarının aksam ve parçalarına ilişkin RCA analizi sonucu 0,9 olduğundan hareketle bu sektörde de mukayeseli üstünlüğe sahip olduğumuzun varsayılabilceği düşünülmektedir.

2. Türk mal ve hizmet algısını rakiplerin üzerine taşımak için önümüzdeki dönemde gerçekleştirilebileceği düşünülen faaliyetler:

- Ülkede, özellikle varlıklı kesimin yaşadığı bölgelerde pop-up mağazacılık kültürü yaygındır. Ülkedeki milyoner nüfusun yüksekliği ve orta sınıfın giderek büyümesi de göz önünde bulundurulduğunda, Brezilya'da büyümek veya mağaza kurmak isteyen lüks markalar için önemli

fırsatların mevcut olduğunu görünmektedir. Bu çerçevede Türk ürünlerinin sergileneceği geçici showroamlar/ pop-up mağazalar açılabilir.

- Ülkemiz gıda ürünlerinin bilinirliğinin artırılması için Türk yiyeceklerine ve içeceklerine yönelik tadım günleri gibi etkinlikler gerçekleştirilebilir. Bu çerçevede örneğin Türk zeytinyağı, kuru ve yaş meyveler tanıtılabilir. Ülkenin ikliminin büyük ölçüde tropikal olması nedeniyle, ülkemizde yetişen pek çok sebze ve meyve Brezilya'da yetişmemekte ve oldukça yüksek fiyatlarla satılmaktadır. Türkiye, halihazırda Brezilya Tarım Bakanlığı tarafından halihazırda ithalat yetkisi verilmiş olan çok sayıda sebze ürününe sahiptir (tütün, biberiye, fındık, soğan, kimyon, rezene, nohut, mercimek, defne yaprağı, kavun, adaçayı, kekik ve üzüm). Türkiye'de ithal edilen kuru meyveler de Brezilya Tarım Bakanlığı ithalat iznine sahip olup; Türk firmaları, Brezilya'daki en bilinen kuru meyve tedarikçileri arasında yer almaktadır.

Öte yandan, gelir seviyesinin de artmasıyla birlikte tüketicilerdeki bilinçlenme de artmaktadır. Bu çerçevede, sağlıklı ve organik gıdaya olan talep artmakta, organik ürünler için daha fazla harcama yapılması tüketiciler tarafından makul bulunmaktadır.

- Ülkemiz televizyon dizilerinin ve futbolunun ülkede oldukça popüler olduğu göz önünde bulundurulduğunda, pop-up mağaza ya da Türk gıda ürünleri tanıtımı gibi düzenlenebilecek etkinliklere ülkemiz dizi ya da futbol oyuncularının davet edilmesi ile katılım ve ilginin artırılmasının mümkün olacağı düşünülmektedir.
- Brezilya, ABD, Japonya ve Çin'in ardından dünyanın dördüncü büyük kozmetik ve kişisel bakım ürünleri pazarını oluşturmaktadır. Kültürel olarak Brezilya'da kozmetik ve temizlik ürünleri çok yoğun olarak tüketilmektedir. Halihazırda ithalatın büyük bir kısmı Arjantin'den gerçekleştirilmekte; Arjantin'in ardından ABD ve Fransa gelmektedir. Brezilya Kişisel Bakım, Parfüm ve Kozmetik Sanayi Birliği'nin (ABIHPEC) bir araştırmasına göre ortalama bir Brezilyalı kadının aylık gelirinden kozmetik ve kişisel bakım ürünlerine ayırdığı bölüm, İngiltere'deki bir kadının gelirinden kozmetik ve kişisel bakım ürünlerine ayırdığı bölümden 11 kat daha fazladır. Ülkede 2010-2015 yılları arasında yaşanan ekonomik daralmaya karşın kozmetik ve kişisel bakım pazarı %57,6 oranında büyüme göstermiştir. Brezilyalılar geleneksel olarak bu sektörde bildikleri ve güvendikleri ürünleri tercih etmeye eğilim göstermektedirler. Öte yandan, Türk kozmetik ve kişisel bakım ürünlerinin, standart boy şişeler yerine küçük şişelerde piyasaya sürülmesi ile Brezilyalı tüketicilerin Türk ürünlerini deneme boylarında almaları sağlanabilir. Zira ortalama tüketicilerin, maliyet açısından daha hesaplı olduğu için küçük şişelerde satılan ürünleri tercih ettiği; ayrıca belirli ürünlerde pahalı markaları yalnızca özel günlerde kullanmayı tercih ettikleri için küçük şişelerde satın almayı daha mantıklı buldukları bilinmektedir (parfüm, şampuan gibi).
- Ülkede yenilenebilir enerjiye olan talep giderek artmaktadır. São Paulo, düşük karbon ekonomisi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının yüksek oranda kullanımı ile Brezilya'nın en temiz eyaleti olup, aynı zamanda yeşil şirketleri de desteklemektedir. Örneğin, São Paulo eyaleti Kalkınma Ajansı (Desenvolve SP), sera gazı salınımını azaltan küçük ve orta ölçekli işletmelere Yeşil Ekonomik Kredi adı altında finansman sağlamaktadır. Yeşil ekonomi çerçevesinde rüzgar enerjisini mekanik enerjiye dönüştüren yel değirmenleri, güneş enerjisi sistemlerinde kullanılan sıvı pompaları, güneş enerjili su ısıtıcıları; güneş pilli jeneratörler, rüzgar türbinleri, demonte güneş pilleri, rüzgar jeneratörleri için destek kuleleri, floresan ampuller gibi ürünlerde katma değer vergisinden muafiyet gibi mali teşvikler de bulunmaktadır. Ayrıca, ülkede siyasi istikrarsızlığın sebep olduğu ekonomik belirsizlik de tüketicileri düşük enerji kullanımı olan ev aletlerine yöneltilmektedir. Firmalarımız söz konusu teşviklerden yararlanarak yenilenebilir enerji alanında Brezilya'daki

faaliyetlerinde maliyet avantajı elde edebilir; çevreye duyarlılık ve geri dönüşüm ile ilgili olarak artan bilinçlenme sayesinde firmalarımızın olumlu tanıtımının yapılması sağlanabilir.

- Ülkenin finansal başkenti olan São Paulo'da pek çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkenin ticaret odası bulunmaktadır. Bunların en büyükleri arasında Fransa, Almanya, Amerika, İngiltere, İtalya, Arjantin ve Arap Ticaret Odası gelmektedir. Ülkemizin halihazırda bir ticaret odasının bulunmaması, firmalarımız için bir dezavantaj teşkil etmektedir. Bu çerçevede bir Türk-Brezilya Ticaret Odası açılması ya da Türkiye Ticaret Merkezi (TTM) kurulmasının fayda sağlayacağı değerlendirilmektedir.

3. Ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi açısından işbirliği yapılabilecek başlıca kurum ve kuruluşlar:

Ülke genelindeki kurumlar:

- Brezilya Ticaret ve Sanayi Odası (CCIBB)
- Brezilya Mal ve Hizmet Ticareti ile Turizm Ulusal Konfederasyonu (CNC)
- Ulusal Sanayi Konfederasyonu (CNI)

Eyalet bazlı kurumlar:

- São Paulo Sanayi Federasyonu (FIESP)
- São Paulo Ticaret Birlikleri Federasyonu (FACESP)
- Rio de Janeiro Ticari Birlikleri Federasyonu (FACERJ)
- Minas Gerais Ticari Birlikleri Federasyonu (Federaminas)
- Rio de Janeiro Sanayi Federasyonu (FIRJAN)
- Minas Gerais Sanayi Federasyonu (FIEMG)
- Paraná Sanayi Federasyonu (FIEP)
- Rio Grande do Sul Sanayi Federasyonu (FIERGS)
- Santa Catarina Sanayi Federasyonu (FIESC)

4. İhracatçı ve yatırımcılarımızın pazara girişte en sık karşılaştığı başlıca sorunlar:

Firmalarımızın Brezilya pazarına girişte karşılaştığı sorunlar arasında ilk sırada, gümrük vergileri başta olmak üzere vergilerin yüksekliği gelmektedir. Ülkede gümrük vergisi haricinde ithalat üzerinde sosyal entegrasyon programı fonu (PIS), sosyal güvenlik finansmanına katkı fonu (COFINS), sanayileşmiş ürün vergisi (IPI) ve katma değer vergisi (IMCS) gibi vergiler de bulunmaktadır. Brezilya hükümeti, bu vergilerin çoğunun hesaplanmasında kümülatif bir yöntem kullandığı için, vergi yükü daha fazla olmakta; gümrük vergisi ile birlikte düşünüldüğünde kimi ürünlerde vergi oranı %80 seviyelerine çıkabilmektedir. MERCOSUR ülkelerinin sahip olduğu vergi avantajı ve Çin'in fiyatlarını ülkemiz firmalarına göre çok düşük seviyede tutabilmesi sonucunda Türk firmaları fiyat rekabetinde geri kalmaktadır. Bu çerçevede gümrük vergisi avantajı sağlamak adına ülkemiz ile MERCOSUR arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerinin sonuçlandırılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Öte yandan, ülkenin yeni Ekonomi Bakanı Paulo Guedes, 2019 yılından itibaren MERCOSUR'un üçüncü ülkelerle müzakere ettiği ticaret anlaşmaları yerine ikili ticaret anlaşmalarına ağırlık vermeyi planladıklarını ifade etmiştir. Bu durum, ülkemiz ile doğrudan Brezilya arasında STA müzakerelerine başlanması için zemin hazırlayabilecektir.

Öte yandan, bitmiş bir ürünün doğrudan Brezilya'ya ihraç edilmesi yerine (rneğin otomobil yeden parçası), MERCOSUR ülkelerinden birine ihraç edilmesi, montajının o ülkede gerçekleştirilip menşe kazanacak kadar işlenmesi (bu oran rneğin 87. Fasılda %60'tır) ve o ülke üzerinden Brezilya'ya ihraç edilmesi de firmalarımız tarafından değerlendirilebilecek bir seçenektir.

Firmalarımızın en fazla karşılaştığı ikinci sorun, ülkenin bürokratik yapısının oldukça yavaş olması ve ithalat yapmak için zorlaştırıcı koşullar bulunmasıdır. Ülkede ithalat yapmak isteyen yerel şirketlerin RADAR olarak adlandırılan bir ithalat lisansına sahip olmalarını gerektirmektedir. Söz konusu lisansın alınması süreci 6-7 ay sürebilmekte; özellikle küçük firmalar bu konuda zorluk çekebilmektedir. Bu nedenle çoğu şirket, özellikle küçük şirketler, herhangi bir ithalat veya dış ticaret yapmamayı; dolayısıyla ithal edilen malları yerel distribütörler ve ithalatçı firmalardan almayı tercih etmektedirler. Brezilya ile iř yapan firmalarımızın da büyük çoğunluğu aracı firmalarla çalışmakta; doğrudan ihracat yapmak yerine bu yöntemin tercih edilmesi tavsiye edilmektedir.

Firmalarımızın en fazla karşılaştığı üçüncü sorun ise, dil bariyeridir. Toplam Brezilya nüfusunun yaklaşık %3'ünün İngilizce konuşabildiği tahmin edilmektedir. Bu nedenle firmalarımız uzaktan iletişim kurmakta ve müşteri bulmakta zorlanmaktadır. Firmalarımıza hem Brezilyalı ithalatçı iletişim bilgilerinin temin edilmesi hem de gerektiğinde tercüme hizmeti sağlanması için Ataşeliğimizce gerekli destek verilmektedir.